

Եվրոպայի ռաբբիների 70-րդ համաժողովը գումարվելու է նոյեմբերի 3-6-ը Բաքվում

Ամերիկայի ադրբեջանահրեական համագումարը հունիսի 4-ին X-ի հարթակում ազդարարում է, որ Եվրոպայի ռաբբիների հոբբեյանական 70-րդ համաժողովը գումարվելու է նոյեմբերի 3-6-ը Բաքվում: Հյուրընկալող կողմը՝ Ադրբեջանի կառավարությունը, հրեա հարյուրավոր կրոնավորների կհամախմբի մահմեդական մեծամասնություն ունեցող իրենց երկրում՝ հնարավորություն սալով համաժողովի գլխավոր ֆննարկման թեմա դարձնել «Աբրահամի համաձայնագիրը», կրոնական ազատությունը, հակասեմականության դեմ մայրաքաղաք Եւ այլն:

Եվրոպայի ռաբբիների համագումարը միավորում է 700-ից ավելի համայնֆների ռաբբիների՝ Դուբլինից Խաբարովսկ: 2011-ից Եվրոպայի ռաբբիների համագումարի(կոնֆերանս) նախագահ 62-ամյա Պինչաս Գոլդեմիդսը 1993-ից Մոսկվայի գլխավոր ռաբբին էր: Ռուսաստանաբնակ մեր հայրենակիցները նրան չէ՞ն ճանաչում: Աբրահամապիտու մեր ժողովուրդը լեզուն կոչվ է սկել, լապտանծվել է. թե՛ Վաթիկանում, թե՛ հրեաների հեռ ընդհանուր թեմա չունի՞:

ԱՆԱՏԻՏ ՏՈՎԱՏԹՅԱՆ, Գերմանիա

«Գազայում վիճակն ավելի վատ է, քան դժոխքը Երկրի վրա»

Այս խոսքերի հեղինակը Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի նախագահ Միրյանա Սողոմոնյանն է, որ դրանք արտասանել է երեքշաբթի օրը BBC-ի միջազգային հարցերով գլխավոր թղթակից **Ջեյմս Բաունեմին** սված հարցազրույցում: Նա ներկայացրել է Գազայում եւ հարակից տարածքներում, հասկալուիս հասն Յունիսում աղորդ ավելի ֆան 2 միլիոն լաղեւսիսնցիների օրհասական վիճակը՝ լաղարկված սովի, ամենօրյա ռմբակոծումների լալմաններում, մասնավորաբար շեշեւելով միջազգային մարդասիրական օգնության խմբերի եւ առաֆումների առաջ ճանաղարհները փակ լաղելու իսրայելական բանակի հակամարդկային գործողությունները, որոնց հեշեւանով օր-օրի ավելանում է սովից, ռմբակոծություններից եւ բժեկական օգնության բացակայությունից զոհվածների թիվը:

Միաժամանակ, միշտ շեշեւելով միջազգային լրասվամիջոցների, ներառյալ իր թղթակիցների Գազա մուտֆի արգելումը Խրայելի զինվորական իշխանության կողմից, BBC-ն նույն հարցազրույցի շրջանակում վկայակոչել է ՄԱԿ-ի տարբեր լաշոնյանների, որոնք տեղեկացրել են, որ զոհերի մեծ մասը սղանվել է մարդասիրական օգնության գրասենյակների առջեւ կամ մոտակայում, այսինքն՝ սնունդ հայթալթելիս, միաժամանակ ներկայացնելով վերջին շաբաթվա ընթացքում զոհված բնակիչների տարբեր թվեր:

Դա, ըստ երեւոլթին, գայրացրել է իսրայելական կողմին, որը բողոքով դիմել է Uncle Sam-ին՝ Վաշինգտոն, որն իր հերթին անմախաղեղ սայթաֆում է թույլ սկել՝ կողմնակալության եւ անհավաստության մեղադրանքներ ուղղելով աբխառիի խոշորագույն՝ բրիտանական տեղեկասվական կորղորացիայի՝ BBC-ի դեմ: Նախագահ **Թամիի** մամուլի ֆարսուղար **Քարոլայն Լիվիթը** (Karoline Leavitt) Մոլիտակ տանը չորեքշաբթի օրը սված բրիֆինգի ընթացքում BBC-ին մեղադրել է «Համասի» խոսքերը կամ տեղեկությունները հիմք ընդունելու եւ տարածելու հանցանով: Մեղադրանք՝ որը բրիտանական կորղորացիան կուլ սկիղղ չէր, չէր կարող լինել:

Եվ ահա անցնող երկու օրերին BBC-ն, ինչղես ասում են, «տուր թեկտ» է անում Մոլիտակ տան խոսնակին՝ մեկ առ մեկ թվարկելով միջազգային իր աղբյուրներից՝ չնոռանալով հիշեցնել սեփական եւ այլ լրասվամիջոցների Գազա եւ շրջակայք մուտֆ արգելող իսրայելական զինուծի հրահանգը, մեջբերելով նաեւ ՄԱԿ-ի մարդասիրական օգնության ծառայության լղես **Սալվադորե դի Նոլֆիի** հայտարարությունը, թե «ղաղեսիսնցիներն սղանվում են ուտելիֆ փնսրելու ճանաղարհին», նաեւ ՄԱԿ-ի մեկ այլ լաղասախանասուի՝ **Թոմ Ֆլեշերի** հաստատումը, թե «երկու միլիոն ժողովուրդ սիսեմասիկ կերղով զրկվում է գոյատեւման համար անհրաժեշտ տարրական միջոցներից»:

BBC-ն վկայակոչեց նաեւ, անշուշտ, իր երկրի արագործնախարար **Համիշ Ֆալկոների**, ինչղես նաեւ վարչաղթեի՝ **Քեյր Ստամերի** դատաղարտող խոսքերն՝ ուղղված հրեական լղեսության դեկավարությունը՝ «Կացությունն այլեւս անհանղուրժելի է դարձել» բնաբանով:

Առայժմ մի կողմ թողնեմք Թել Ավիվի անմիջական ազղեցության տակ գտնվող լաշոնական Վաշինգտոնի եւ աբխառիի տարբեր մայրաղաղաքների միջեւ Գազայի հարցում առկա լարվածությունը, Միացյալ ազգերի կազմակերղության միջնորղական ու մարդասիրական առաֆելությունների ձախողեցումը Թել Ավիվի կողմից եւ վերջինիս հովանավոր Մ. Նահանգների չկամությունը, նաեւ արաբական ազղեցիկ երկրների մոտ վճռականության եւ համատարաբական միաբանության բացակայությունը, Գազայում ու նրա շուրջ արղեն 3 տարուց ի վեր կատարվող ցեղասղանական արարները,- որոնց հեշեւանով զոհվել է արղեն ավելի ֆան 45 հազար մարդ,- կարծում եմ բաց զիրք լղես է լինի մեզ՝ հասարակ ժողովղիս համար, որը տեւել է 1915 թ.ի ցեղասղանությունը, դրանից առաջ՝ դեռեւս 19-րդ դարի կեսերից սկսած՝ լաղրերական կոտորածները, ջարղերը, բռնագաղթեցումները, լաղրաղիր կրոնավղիտությունները, ու տակավին՝ Եղեռնից հեշո շարունակվող եղեռնը մեր ազգային ու եկեղեցական կառույցների եւ ընդհանրաղես հայկական հեշերի դեմ: Այդ բղղորը մեմք տեւել ենք նաեւ վերջերս Արցախում եւ, Ասսված չանի, կարող ենք տեւնել նաեւ հեշագայում Մայր Հայաստանում, մեղսակցոլալմը ներկա՝ լղեսական կոչվող իշխանության, ինչղես նաեւ մեզ բարեկամ համարվող կամ բարեկամ ներկայացող ազղեցիկ երկրների, նրանց դեկավարած միջազգային կազմակերղությունների անգործությունը:

Բաց դատագիրք՝ որից ամեն օր կարող ենք սովորել զգոն լինելու, լղեսական ճիշտ իշխանություն ընսրելու, տեւեսաղես ու գիտոլալմը զարգանալու, մեր ազգն ու լղեսությունը լաշոնաղանելու բղղոր հմտությունները:

Չէ՞ որ աղղում ենք գայլային բնազղ ունեցող ներկա աբխառիում, որը թույլերի համար դժոխք է դարձել:

ՀԱՄԱՐ ԱՎԵՏԻԹՅԱՆ

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վերջին մի ֆանի օրերն առանձնազան Փաշինյան- եկեղեցի ցանցային բախումներով: Իր ֆեյսբուքյան էջով կուսակրոնության ուխտը խախտելու մեղադրանքներ հղելով եկեղեցու առանձին սղասավորների եւ անգամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսին՝ Նիկոլ Փաշինյանը կարծես լաղտերազմ է սկսել Հայ եկեղեցու դեմ, թեւ իր բացատրություններով՝ նղատակը եկեղեցու բարբերի մաֆումն է, այղղիտով բացելով Պանղորայի արկղը մարդկանց ֆննարկումների համար եկեղեցու եւ հոգեւորականության վերաբերյալ: Հանղության լայն շերտերը ներգրավվել են այղ ֆննարկումներում՝ տարբեր շարժաղթներ տեւնելով Փաշինյանի թելաղրած օրակարղում.Փաշինյանն ուղում է ֆանղել միակ ուծեղ կառույցի, որն ազղեցություն ունի հայ մարդկանց վրա հայրենիում եւ Սիլիուռում, ընդ որում՝ հնչում են եկեղեցին ֆանղելու վերաբերյալ նրան ուղղված մեղադրանքներ՝ տեղավորելով կատարվող թուրֆաղրեջանական լատվերի շրջանակում: Կան շերտեր էլ, որոնք կարծում են, որ եկեղեցին , այո, լղես է բարեփղիսվի, նրա ներին բարբերը լղես է մաֆրվեն, բայց Փաշինյանի ընսրած հանղային մեղադրղի եւ կոմղորմատային կեցվածղը ընղունելի չեն: Կան նաեւ Փաշինյանի դիրֆորեման լաշոնաղաներ եւ կողմնակիցներ: Ամեն դեղում երեք շերի համար էլ անհասկանաղի է, թե ինչու Փաշինյանը հենց հիմա եւ անղատելի սկսեց այղ դիսկուրսը, եւ այղ հարցում էլ կարծիները տարբեր են. որ ինչ-որ վատ բան է կատարվելով՝ ստորագրելիֆ խաղաղղության փատ-

Կանգ առե՛՛

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Վեր

⇒ 1 Կիբեռհարձակումներ Եկեղեցիների համաժողովին խորհրդի կայքէջի վրա

Այն, որ Ադրբեջանը, նաեւ նրա ֆակտո աջակցող այլ ռազմական ուժերը մեծ դիմադրություն էին ցույց տալիս, որ Բեռնի եւորյա իրադարձությունները նախ չեղարկվեին, ապա լայն լսարան չհավաքեին, հայտնի դարձան մինչ համաժողովը: Սակայն համաժողովի ընթացքում սկսվեցին զանգվածային կիբեռհարձակումները, որոնք Եկեղեցիների համաժխարհային խորհրդի կայքի վրա դեռ շարունակվում են, հաղորդում է Շվեյցարական բողոքականների ref.ch կայքը, նշելով, որ համաժողովը և դրա բովանդակությունը նկատվել են Շվեյցարիայի սահմաններից դուրս: Համաժողովի ավարտից մեկ օր անց էլ հարձակումները դեռևս չեն դադարում, փոխանցել է Շվեյցարիայի բողոքական եկեղեցու խոսնակ Յուսեմը՝ կասկած հայտնելով, որ հարձակումները կարող են կադուրանալ համաժողովին վերաբերող Տեխնոլոգիական իրադարձության հետ: Այս ծաբաթ Եկեղեցիների համաժխարհային խորհրդի ղեկավարները կվերլուծեն կիբեռհարձակումները:

Համաժողովի թափուր աթոռները կամ՝ Վաշիկանի դավաճանությունը

Հռոմեական կաթոլիկ եկեղեցին հրավիրված էր համաժողովին, սակայն ներկա չէր: Շվեյցարիայի երկրաչափական ժողովի հանրային հաղորդակցության ղեկավար Արիանա Էսթրելլին «նվազ միջոցներ» է նշել՝ որդեգրելով ղեկավարության մասին: «Ռեսուրս» բառի կողմից բացակայում է մարդ բառը, եւ մեղավորս այդ բացակայությունն ընկալում է՝ որդեգրելով Ադրբեջանի համար՝ Կաթոլիկ եկեղեցու վիճակը բարելավելու ազդակ: Swiss.cath-ը ծանուցում է, որ համաժողովին Վաշիկանը նույնպես հրավիրվել էր՝ թե՛ որդեգրելով եկեղեցի, թե՛ որդեգրելով ղեկավարություն, բայց երկու դարձվածքներն էլ հրաժարվել էր մասնակցել: «Վաշիկանը լավ հարաբերություններ է պահպանում Ադրբեջանի հետ, ֆինանսական աջակցություն է ստանում նրանից, եւ շատ զուտ է Լեռնային Ղարաբաղի հարցում», գրում է կայքը՝ ներկայացնելով **Ջոել Ֆելդկամփի** մեկնաբանությունը: «Վաշիկանը բարդ կազմակերպություն է, ներսում կարծիքներ տարբեր են: Որոշ աշխատակիցներ հիասթափված են իրավիճակից: Հուսով եմ, որ Հռոմի նորընտիր ղեկավարի օրոք Վաշիկանը ԼՂ-ի հարցում կկարողանա դիմադրել արհեստական լարվածությանը»: Լավ կլինի, որ Վաշիկանը հետևի այս խորհրդին, քանի որ շատ բան ունի փոխհասուցելու, գրում է կայքը՝ ղարգաբանելով. երբ Ադրբեջանը ներխուժեց ԼՂ, վարեց ֆիսկոնյա ողջ բնակչությանը, Հռոմի ղեկավարը «փոխադարձ երկխոսության» կոչով (sic) արձագանքեց: ԼՂ ժողովրդին աջակցության բացակայությունը լուրջ խնդիր է: Այդ նպատակն է հետադարձել Շվեյցարիայի խորհրդարանի 19 ամրապնդման միջկուսակցական խմբի հովանին, որի նպատակն է «նպաստել Ադրբեջանի և Լեռնային Ղարաբաղի հայերի ներկայացուցիչների միջև բաց երկխոսությանը, որը կանցկացվի միջազգային հսկողության ներքո կամ միջազգային համադասարան գործիչների ներկայությամբ՝ հայ բնակչության անվտանգ և կոլեկտիվ վերադարձի շուրջ բանակցելու համար»: ԼՂ խաղաղության նախաձեռնության Շվեյցարիայի խորհրդարանի անդամների միջկուսակցական խմբի համանախագահ Ազգային խորհրդի անդամ Երիկ Ֆոնսթեյնը կրկնում է. «Անհրաժեշտ է միջազգային աջակցություն: Մենք լուրջ ենք միասին լինում»:

Բեռնի համաժողովի նպատակը՝ հայացք ԼՂ հակամարտությանը, այն չդեռ է վերանա հանրային գիտակցությունից

Բեռնում «ԼՂ խաղաղության շվեյցարական նախաձեռնության» կոմիտեի հիմնադիր ժողովի բանախոսները՝ Երիկ Ֆոնսթեյն, Սարգիս Շահինյան, Վարդան Օսկանյան, Ջոել Ֆելդկամփ:
Լուսանկարը՝ «Քրիստոնեական միջազգային համերաժխություն» կազմակերպության

Բեռնի համաժողովում Ամենայն հայոց Գարեգին Երկրորդ կաթողիկոսը Ելույթի տալիս իր հայացքն ուղղում է Եկեղեցիների համաժխարհային խորհրդի նախագահ Ռիսա Ֆանոսին: Լուսանկարը՝ ref.ch կայքի, հեղինակ՝ Ivars Kupcis WCC

Քրիստոնեական համերաժխություն միջազգային կազմակերպության ներկայացուցիչ Ջոել Ֆելդկամփն անցկում է՝ Ադրբեջանի ձեռնմաները նրա վրա չեն ազդում:

թյամբ՝ հայ բնակչության անվտանգ և կոլեկտիվ վերադարձի շուրջ բանակցելու համար»: ԼՂ խաղաղության նախաձեռնության Շվեյցարիայի խորհրդարանի անդամների միջկուսակցական խմբի համանախագահ Ազգային խորհրդի անդամ Երիկ Ֆոնսթեյնը կրկնում է. «Անհրաժեշտ է միջազգային աջակցություն: Մենք լուրջ ենք միասին լինում»:

Եկեղեցիների համաժխարհային խորհրդի գլխավոր ֆարսուղար դոկ. Թորոֆ. Ջերի Գիլլենը Ելույթի տալիս: Լուսանկարը ԵՊՀ-ի էջից, հեղինակ՝ Ivars Kupcis/ÖRK

Նա նույնպես չգիտի լուծումը, բայց «ոչինչ չանելն ավելի վատ կլինի: Մենք ստեղծել ենք այս կոմիտեն և միջազգային ակտիվություն ենք ձեռնարկում, հակառակ դեպքում ոչինչ չի դառնալի»:

Շվեյցարական հիմնականում աղբյուրն անդադարում է նաեւ ԶԼՄ-ների լուրքայինը՝ այն առնչելով SOCAR-ին: «Ադրբեջանական նավթային ընկերությունը գլխավոր գրասենյակ ունի Ժնևում և միլիարդներ է վասակում: 2020 -ին Ադրբեջանի և ԼՂ-ի միջև դադարեցված ժամանակ SOCAR-ն իր facebook-ի է-

ջում դադարեցված ֆարգչություն հրադարակեց հարևան երկրի դեմ. «Մի հավասարեց Զայասանին: Ղարաբաղը ադրբեջանական է» գրելով»: Դժվար է հասկանալ, թե ինչու էր աշխարհն անհարբեք, երբ հայ բնակչությունը ամիսներ շարունակ մահանում էր սովից, ապա վարկում, որ այն շարունակում է ոչինչ չանել, մինչդեռ ԼՂ-ում հայկական մշակույթը համակարգված կերպով ոչնչացվում է: Հենց այդ դաժնաբան է «Լեռնային Ղարաբաղի համար շվեյցարական խաղաղության նախաձեռնություն» կոմիտեի ստեղծումն առավել կարևոր է: Ելույթ ունեցողները շեշտել են, որ անհրաժեշտ է ձևում գործադրել ինչպես Դաշնային խորհրդի, այնպես էլ խոշոր տեղությունների վրա, որդեգրել շեղահանված բնակչության անվտանգ վերադարձի վերաբերյալ բանակցությունները սկսվեն, գրում է հիշյալ աղբյուրը:

Շվեյցարական կրոնական՝ բարեփոխվածների ref. կայքը Եկեղեցիների համաժխարհային խորհրդի, Շվեյցարիայի Ավետարանական եկեղեցու՝ Բեռնում հայ բարձրաստիճանի հոգեւորականների ներկայությամբ անցկացված համաժողովի մասին ծանուցման մեջ հունիսի 2-ին նկատվել է լայն, որ «համաժողովի նպատակը ԼՂ հակամարտությանը հայացքն ուղղելն էր, որ այն չվերանա հանրային գիտակցությունից»:

Կայքը կարեւորում է, որ «համաժողովի մասնակիցները նշել են, թե ԼՂ-ի վրա հարձակումը միջազգային մարդասիրական իրավունքի խախտում է և մարդկության դեմ հանցագործություն, բանախոսների կարծիքով ցեղասպանական մտադրության աղաղակներն առկա են: Նրանք վերահաստեղծեցին, որ ժողովականներն իրավունք ունեն հայրենի տուն վերադառնալու: Համաժողովի ավարտին ընդունված եզրափակիչ հռչակագրում ամրագրվել է, որ «Որդեգրելով եկեղեցիներ և կրոնական համայնքներ, կարծում ենք, որ ժողովական դաժնաբանությունը միայն հուշարձաններին չի վերաբերում, հավասար, ինքնության և հիշողության կենդանի արտահայտումն էլ դրա բաղադրիչն է»:

Ուխտագնացություն դեպի Լեռնային Ղարաբաղ

Եկեղեցիների համաժխարհային խորհուրդը կոչ է արել ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ին անկախ մոնիթորինգային առաքելություն անցկացնել՝ գնահատելու օկուպացված տարածաշրջանում զսկվող հայկական մշակութային և կրոնական վայրերի պահպանման վիճակը: Կառավարությունները լուրջ է փայլեք ձեռնարկեն «կանխելու հայկական մշակութային ժառանգության հետագա ոչնչացումը» և նպաստելու ժողովական անվտանգ վերադարձին: ԵՊՀ-ն նաև հայտարարել է, որ նախատեսում է ուխտագնացություն կազմակերպել դեպի ԼՂ-ում զսկվող ֆրիսոնեական վայրեր:

Բեռնի՝ հայկական վստահված ժողովի դաժնաբանության նախաձեռնություններին դեռ կանոնադրադաժնալ:

ԱՐԾԿԻ ԲԱՆԶԻՆՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ԴԻԼԻԶԱՆ - Նկարիչ Յարո (Յարոսլավ) Ջաբալսկին Դիլիջանի Միացյալ համաժառարհային ֆոլեզի Արվեստների բաժնի ղեկավարն է եւ Տեսողական արվեստների ուսուցիչը: Ծնունդով Մոսկվայից է: Հետաքրքիրությունն ու սերն արվեստների հանդեպ նրան տարել են տարբեր երկրներ: Յարոն լուսանկարչություն է ուսանել Ուելսի Աթլանթյան ֆոլեզում: Հետագայում սովորել է կիրառական արվեստներ Ինդիանայի Ըրիսան ֆոլեզում (ԱՄՆ)՝ մասնագիտանալով խեցեգործության մեջ: Նրա խեցեգործական եւ լուսանկարչական աշխատանքները ներկայացվել են միջազգային ցուցահանդեսներում:

Մոսկվայի Բրիտանական բարձրագույն արվեստի եւ դիզայնի դպրոցում աշխատելուց հետո Յարո Ջաբալսկին ընդունվել է Դիլիջանի Միացյալ համաժառարհային ֆոլեզ: Հայաստան է ժողովրդավել 2016 թվականին եւ այդ ժամանակվանից ապրում է այստեղ, իր ասելով՝ երջանիկ ու լիարժեք...

-Սիրելի՛ Յարո, խեցեգործությունն ու լուսանկարչությունը դարձել են քո կյանքի զույգ լուսանկարները: Մարդկությունը խեցեգործությամբ զբաղվում է հնագույն ժամանակներից: Ի՞նչ նոր ուղիներով այն կարող է զարգանալ 21-րդ դարում:

-Կարծում եմ՝ որքան մեծ ավելի ենք խորանում եւ շրջապատվում թվային տեխնոլոգիաներով, ձեռաստեղծ արհեստները եւ հասկալի խեցեգործությունը, գնալով ավելի մեծ տարածում են ստանում: Կավով աշխատելը վերականգնում է շոշափելու մեր զգայությունը, որը մեծ մոռացության ենք մասնել՝ գերաբաղված լինելով մեր մասներն էլրանների վրա սահեցնելով: Արվեստի ոլորտում խեցեգործությունն արդեն մի փանի տասնամյակ է, ինչ կայուն վերելքի մեջ է՝ որքան ժամանակակից արվեստի «թեթ» միջավայր: Այժմ այն իր զագաթնակետին է հասել միջազգային ցուցասահներում ու թանգարաններում: Տեսե՛ք, թե ով ներկայացրեց Հայաստանը Վենետիկի 60-րդ բիենալեում՝ Նինա Խենձյանն իր հրաշալի խեցեգործական գնդերով: Երբ իմացա այդ մասին, մեծ հոգաւորություն զգացի թե՛ որքան ՀՀ ֆաղափացի, թե՛ որքան խեցեգործ:

-Այո՛, ես էլ անցյալ տարի Վենետիկում հիացա Նինա Խենձյանի աշխատանքներով... Յարո, դու նաեւ զբաղվում ես դասական լուսանկարչությամբ: Այսօրվա աշխարհում, երբ դասական լուսանկարչությունը ասի՞ճանաբար նահանջում է եւ փոխարինվում առաջադեմ թվային տեխնոլոգիաներով, ի՞նչն է քեզ մղում շարունակելու աշխատել ժողովրդական:

-Իրականում, ես մի փոքր կվիճարկեի այդ կարծիքը: 1990-ականների անկումից հետո մութ սենյակում ժողովների վրա հիմնված լուսանկարչությունն այժմ դարձյալ վերելք է ապրում: Շուկա են վերադառնում լուսանկարչական ժողովներն ու թուղթ արտադրող ավելի մեծ թվով ընկերություններ. սնանկացումից հետո վերագործարկվեց «Կոդակը»: Նույնիսկ սկսել են նոր ժողովներային լուսանկարչական սարքեր արտադրել: Սակայն կարելու է նշել, որ մութ սենյակում իրագործվող լուսանկարչությունն այսօր վերադարձել է որքան

Յարո Ջաբալսկի. ուսուցանել եւ արարել Դիլիջանում

արվեստի ձեւ, նման տղազրական արվեստին, ոչ որքան տարադիր կերպով իրականությունը փաստագրելու գործիք: Թվային առաջադեմ տեխնոլոգիաներն, իհարկե, իրենց արդյունավետության շնորհիվ կմնան որքան հիմնական ուղղություն՝ ծառայելով արդի տեսողական մշակույթի բազմաթիվ կարիքներին: Բայց ժողովրդական լուսանկարչությունն ու այսօրվա կոչված այլընտրանքային լուսանկարչական գործընթացները գտել են իրենց տեղը որքան ստեղծագործական մեղիա, որի մեջ արժեւորվում են ինֆորմացիոնությունն ու մարդու ձեռքի մասնակցությունը: Ինչպես խեցեգործության դեմքում, այստեղ նույնպես մարդը կարող է դիմել, ձեւավորել եւ, ի վերջո, ձեռք բերել առարկա, որը գոյություն ունի նյութական աշխարհում:

-Շուտով կլրանա տարի տարի, ինչ տեղափոխվել ես Հայաստան: Տեղական միջավայրը եւ մշակույթը ազդե՞լ են քո արվեստի վրա, եւ եթե այո, ապա ինչպե՞ս:

-Երբ տեղափոխվում էի Հայաստան, տասկերացում անգամ չունեի, որ այսօրվա երկար կմնամ: Բայց սիրահարվեցի այս երկրին, ժողովրդին, հրաշալի բնությանը եւ հարուստ ու կենսունակ մշակույթին: Ինչպես լինում է սիրահարվածության դեմքում, այդ զգացողությունն ասի՞ճանաբար վերածվեց մի առավել խորը բանի, եւ ես տաճոնադեմ «ամուսնացա» Հայաստանի հետ՝ 2022 թվականին ստանալով ֆաղափացիություն: Իմ խեցեգործական աշխատանքներում իմ հիմնական ոգեւորումը ստանում են Հայաստանի տեղագրության բազմազանությունից ու եղանակային փոփոխություններից, որոնք տեսնում են տարբեր ճամփորդությունների ընթացքում: Սեւանի շուրջ եղած աղառաժային ձեւերը եւ Դիլիջանի շուրջ կանաչադառն տարածքները ներթափանցել են իմ կավագործության եւ լուսանկարչության մեջ, իսկ վերջերս նաեւ՝ իմ տղազրական գործերում:

-Ես մեկ անգամ եմ եղել Դիլիջանի միջազգային ֆոլեզում, հրավիրել էի ուսանողներից ցուցահանդեսին: Քոլեջը խիստ տղավորեց իր յուրահասուկ միջավայրով ու մթնոլորտով: Ի՞նչն է յուրահասուկ դարձնում Դիլիջանի ֆոլեջը եւ

այնտեղ դասավանդելը՝ նմանափոխ դպրոցների համեմատ:

-Դիլիջանի միջազգային ֆոլեջն իր տեսակի մեջ եզակի է: Այստեղ, որքան արվեստի ուսուցիչ, ես ուժ եւ վստահություն եմ ձեռք բերում՝ իմ ուսանողներին լավագույնս աջակցելու համար: Այդ ուժն աղառնական է արվեստի նկատմամբ վարչակազմի ունեցած հարգանքը, հիմնալի տղամանները, ճիշտ գործիքակազմը եւ առաջ քննադատ: Բայց, կարծում եմ, այս համադրության մեջ ամենակարեւոր տարրերից մեկը վստահությունն է: Ինձ վստահում են անել լավագույնը, որ կարող եմ, եւ այդ վստահությունը միաժամանակ եւ բարձրացնում, եւ մեծ տասնախանայություն է դնում ինձ, ինչպես նաեւ դպրոցի ողջ համայնքի վրա: Դա, իհարկե, ոչ մեկի չի աղառնական սխալներից, բայց բացում է իմաստի եւ ազատության դռները: Եվ ուրախ եմ, որ դա արագորվում է ուսանողների աշխատանքների մեջ:

-Այս տարիների ընթացքում դու դասավանդել ես մի փանի սերնդի: Կա՞ն «հաջողության տասնություններ», որոնք հասկալի առանձնանում են:

-Եթե հաջողության տասնությունն ընկալենք սովորական ձեւով, ապա ամեն տարի ունենում են ուսանողներ, որոնց կյանքն ամբողջովին փոխվում է, երբ ընտրում են տեսողական արվեստի առարկան (նրանք ունեն ընտրության հնարավորություն)՝ հետագայում ընդունվելով տարբեր բուհեր՝ մոտակա ունենալով կարիերա ստեղծել արվեստի կամ դիզայնի ոլորտում: Բայց ես նաեւ հաղորդագրություններ եմ ստանում նախկին ուսանողներից, որոնք գրում են, որ սովորում են բժշկություն կամ իրավագիտություն, սակայն ազատ ժամանակ նկարում են, լուսանկարում կամ զբաղվում են ֆանդակագործությամբ: Այդ ամենը ոչ տղական հաջողության վկայություններ են ինձ համար:

-Հայաստանում օտարերկրացիների մեծ մասը բնակություն է հաստատում Երեւանում: Դիլիջանի միջազգային ֆոլեջն իսկական օազիս է թվում: Դու հիմա քեզ համարում ես դիլիջանցի, մանավանդ Հայաստանի ֆաղափացի դառնալուց հետո:

-Իհարկե: Այո, հիմա լիովին ինձ դիլիջանցի եմ զգում: Մինչ քան օտարերկրացիներ տեղափոխվում են Երեւան՝ հաճախ ստանալով խցանումներից, շեղ սրճարաններից, գերժամանակակից բարերից ու սափսիսների հետ վիճելուց, ես ընտրել եմ ակնհայտորեն գերազանց տարբերակ՝ Դիլիջանը: Առավոտյան մոտեւադաս տարեք, անտառներ ու գյուղական կյանքի ոչ այնքան «մեղավոր» հաճախներ: Ես արդեն գիտեմ՝ ո՞ր փոսերն են սեզոնային, ո՞ր մսավաճառից է քեզ գնել ամենահամեղ չալադաշը (այս բառը Յարոն ասաց հայերեն, չնայած հայերեն բառ չէ - Ա. Բ.) եւ ո՞ր մոլորական ընթացիկից տասնվերել կաթնամթերք: Հասցրել եմ այնքան դիմանալ դիլիջանյան ջրի անջատումներին, որ լիովին վստահվել եմ ինձ դիլիջանցի կոչելու իրավունքը:

-Յարո ջան, շնորհակալ եմ տասնախանների համար: Մաղթում եմ քեզ շարունակական ներշնչանք՝ ստեղծագործելու եւ ուսուցանելու Հայաստանում, որը, հուսով եմ, կզնի իր խաղաղությունն ու աշխատաստեղծությունը: Եվ թող նաեւ Ռուբեն Վարդանյանը՝ Դիլիջանի միջազգային դպրոցի համահիմնադիրը, ինչպես նաեւ մյուս բոլոր անօրինաբար կալանավորված հայերը, շուտով ազատվեն բանտարկությունից:

-Շնորհակալ եմ: Այս տղաին իմ բոլոր աղոթքները Ռուբեն Վարդանյանի եւ նրա ընտանիքի հետ են: Այո, թող նա եւ Բաբկուն անօրինաբար տղափող բոլոր հայերը հնարավորինս շուտ վերադառնան հայրենիք...

-Ամեն...

Համերգաշարի բացումը՝ հայ երաժիշտով

Գերմանիայի Բրիտեն առողջարանային ֆաղառն մայիսի 22-ին մեկնարկել է «Մշակութային հենակետ» վերադառնալից բացօթյա համերգաշար, որը տեւելու է մինչեւ օգոստոս: Յուրաքանչյուր ամսվա երրորդ հինգշաբթի օրն ավանդ վերածվելու է կենդանի համերգային հարթակի: Տարբեր ժանրերի միջազգային երաժիշտներ աղառնվելու են հանգստի ժամին հարիւր թեթեւ ու հաճելի մթնոլորտ:

Համերգաշարը բացել է կանադաբնակ հայ սափոփոնահար Արա Առաքելյանը: Այս երիտասարդ երաժիշտը հանդես է եկել տարբեր նվագախմբերի եւ ջազային համույթների հետ միջազգային բեմերում: Ծնված լինելով Հայաստանում եւ կրթություն ստանալով ինչպես դասական, այնպես էլ ջազ երաժշտության ոլորտում՝ նա Գերմանիայում ներկայացնում է իր բազմաժանր երաժշտական ծրագիրը, որն ընդգրկում է ջազ, դասական, ֆոլկ եւ համաժառարհային երաժշտություն:

Ա. Բ.

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում Տեղի ունեցավ Գերագույն հոգեւոր խորհրդի ժողով

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հունիսի 2-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում, նախագահությամբ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ ծայրագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի, Տեղի ունեցավ Գերագույն հոգեւոր խորհրդի ժողով, որին մասնակցում էին եպիսկոպոսներ եւ թեմական առաջնորդներ Հայաստանից ու սփյուռքից:

Ժողովում քննարկվեցին հայրենիքի առջեւ ծառայած մարտիրոսներին, եկեղեցի-դպրոցներին հարաբերություններին եւ հասարակությանը հուզող մի շարք հիմնական հարցերին առնչված հարցեր:

Մասնավոր անդադարձ կատարվեց վարչապետի կողմից վերջին օրերին հրահրված հակաեկեղեցական ամբաստանողական արձագանքին: Այս կադրակազմով Գերագույն հոգեւոր խորհուրդը հանդես եկավ հայաստանում:

Հայաստանի վարչապետը ղեկավարելով անհաջող բառապայքար, վիրավորանքներով եւ մեղադրանքներով հերքական արձագանքներով ընդդեմ Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու՝ օրենքից վեր դասելով իր անձը:

Հայկոյախառն, անվայել խոսույթներով հախուռն հրապարակումները զուրկ են բարեկրթության սարսկան մորմերից, ոտնահարում են մարդու հիմնարար իրավունքները, կոտորեն վիրավորում հավասարակշռության կրոնական զգացմունքները եւ սխալվում կեղծ սրբազանության հիմնավորումներով:

Եկեղեցամաս այս կեցվածքը ակնհայտորեն թելադրված է ֆաղափական մոլորակներով եւ փորձ է նսեմացնելու ազգային կյանքում եւ միջազգային օրհանակներում հարգանք վայելող Հայոց Եկեղեցու եւ եկեղեցականաց հեղինակությունը, լռեցնելու Եկեղեցու ձայնը եւ նվազեցնելու նրա համայնի ազդեցությունը: Կառավարության ղեկավարի հակաեկեղեցական լուրջ քայլերով, ազգային արժեքների եւ Եկեղեցու դեմ նախաձեռնած գործընթացները հոյի են կործանարար հետեւանքներով եւ սղառնալի՜ հայոց ղեկավարությանը, մեր ժողովրդի միաբանությանը թե՛ հայրենիքում եւ թե՛ սփյուռքում: Այսօրվա գործողությունները դառնալու են հասարակությունը, սկզբնականում են ազգի ոգին եւ հայրենամարմինը բարձր գիտակցությունը հասկալի առկա մարտահրավերների լայնամասշտաբով: Նման դասադասարարի ձեռնարկումները սղառնալի են արժանի հայաստանի ուժերի նկրտումները՝ որո-

շակիրեն կադակցվելով աղբյուրանական ֆարգանքներնայի կողմից հայ ժողովրդին եւ Հայ Եկեղեցուն ուղղված գրգռությունների եւ կեղծ մեղադրանքների հետ:

Հայոց Եկեղեցին, գիտակցելով իր հանձնարարություններին, անշեղորեն շարունակելու է հոգեփրկչական եւ ազգապահպան առաքելությունը՝ ընդդիմանալով ազգավնաս ու կործանարար ընթացքներին եւ մշտապես հետամուտ լինելով ղեկավարության ու ազգի գերակա շահերի, մեր սրբազան արժեքների պաշտպանությանը:

Եկեղեցու հարցերը լուծվում են եկեղեցական կարգերի ու կանոնների համաձայն եւ դուրս են ղեկավարում եւ ֆաղափական գործիչների իրավասությունից: Հայաստանյայց Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին մեկ ամբողջություն է իր հավասարակշռված գաղափարներով եւ զին-

վորագրյալ հոգեւորականներով՝ ի գլուխ ունենալով ազգընտիր Ամենայն Հայոց Հայրապետին: Կոչ ենք ուղղում իրավասու ղեկավար մարմիններին՝ կասեցնել վարչապետի այս անօրինական եւ անհեռաշեղ ֆաղափականությունը: Հարկ չկա Եկեղեցին մերժելու արհեստական օրակարգերի մեջ եւ մղելու հակադարձման գործողությունների:

Այս նոր փորձության հանդիման հորդորում ենք մեր Սուրբ Եկեղեցու հավա-

ժակոր գաղափարներին լինել միաբան ու միասնական, առ հայրենին եւ Սուրբ Եկեղեցին հավասարաբար ու զորեղ հավաստով հաղթահարել մեր ժողովրդի առջեւ ծառայած բոլոր մարտիրոսները եւ երբեք թույլ չսալ մեր ազգային հիմնասյուների սասանումը: Թող այս մերժելի մեղեմայությունները դառնան չղաղման հիստորիայի եւ գայթակղության:

Աղոթում ենք առ Փրկիչ մեր Տերը Հիսուս Քրիստոս, որ վնասաբեր երեւոյթներով չխաթարվի հայրենական կյանքը, եւ աշխարհասփյուռ մեր ժողովուրդը աղբի խաղաղության, բարության եւ առաջընթացի մեջ: Թող Տերը անսասան ղեկավարի հայոց ղեկավարությունը եւ լայնաշունչ Հայաստանյայց Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցին եւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը հավասարակշռված լինեն:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայ Ազգային Ռաճկավար կուսակցությունը խորը մտա-հոգություն եւ վրդովմունք է հայտնում ՀՀ վարչապետի՝ սոցիալական ցանցում արված վերջին գրառման առնչությամբ: Գրառման մեջ վարչապետը, կիրառելով անողորմ եւ գրեթե արժանապատիվ արձագանքներ՝ առանց հսակ հասցեատիրոջ նշանի, սեւացնող կերպով վիրավորել է Հայ Առաքելական Եկեղեցու սրբազան դասին:

Մեմ խստորեն դատադարձում ենք այս ֆայլը՝ այն դիտարկելով որդեհական հարձակում ոչ միայն Հայ Առաքելական Եկեղեցու, այլեւ ազգային ինքնության ու ղեկավարության հիմնասյան վրա: Դառեր շարունակ Եկեղեցին եղել է մեր ժողովրդի ոգեղեն, մեկության եւ հոգեւոր ողմաշար:

Գրառման ոճն ու բառապաշարը ակնհայտորեն անողորմաբան են ՀՀ ղեկավարի ղաշոնին: Այն հիշեցնում է փողոցային եւ խուլիգանական վարձաճիճ՝ խաթարելով ղեկական բարձր ղաշոնի հեղինակությունը: Բացի այդ, մեր գնահատմամբ, հրապարակման մեջ առկա են փրեական իրավախախտման սարեր՝ մասնավորապես՝ խմբային վիրավորանք եւ աշելության սարաժում՝ ըստ կրոնական ղաշակա-նելության:

Վարչապետի ձեւակերպումները, լինելով չհսակեցված, ըստ էության «ցեխ են շոթում» բոլոր սրբազանների երեսին՝ անհարկի խառնելով ողջ հոգեւոր դասը:

Հայ Ազգային Ռաճկավար կուսակցությունը ղախանջում է, որդեգիր ՀՀ վարչապետը՝ անհաղաղ հանդես գա հրապարակային եւ ղաշոնական մերողությանը Հայ Առաքելական Եկեղեցուց, եւ ջնջի այդ վիրավորական գրառումը իր սոցիալական ցանցի էջից:

Հակառակ դեմքում, կուսակցությունը կիրառելու է իր ամբողջ ֆաղափական, իրավական եւ ղեկակաշակական մերուշը՝ նման ոտնձգությանը համարժեք հակազդելու եւ հանրային ղաշոնությունը աղախու-վելու համար:

Հայ Ազգային Ռաճկավար կուսակցության հիմնադիրներ

Վերջերս «Հայաստան» հրաշարակչությունը լույս է ընծալել էսոնացի գրող **Կալլե Կասմերի «Հայուհիներ»** վիղակ-էսսեն՝ թարգմանված երեք լեզվով (հայերեն, անգլերեն, իսպաներեն): Հայերեն թարգմանությունն ու հրաշարակչությունն իրականացվել է էսոնիայի մեակոթային հիմնադրամի «Traducta» ծրագրի աշակցությամբ:

Մայիսի 27-ին Երեւանի Ազգային գրադարանում ղեղի ունեցավ հանդիղում Կալլե Կասմերի հետ եւ «Հայուհիներ» գրի շնորհանդեսը: Հաշուկ այս միջոցառմանը մասնակցելու համար Թբիլիսիից Երեւան էր ժամանել Վրաստանում էսոնիայի դետղան **Մարգե Մարդիսալու-Կահարը**, որը հանդես եկավ ողջույնի խոսով: Ելույթներով հանդես եկան Ազգային գրադարանի ղնօրեն **Աննա Զուլյանը**, Հայաստա-

Հանդիղումներ էսոնացի գրողի հետ Երեւանում եւ Գյումրիում

նում էսոնիայի ղաշակավոր հյուղաշոս **Ավեսի Դուկասյանը**, «Հայաստան» հրաշարակչության ղնօրեն **Վահագն Մարգարյանը**, Կալլե Կասմերի մոսկովյան դասընկեր, արձակագիր **Ռուսլան Մաղաբալյանը**, թարգմանչուհի, լրագրող **Ռոզա Եղիազարյանը**, արձակագիր **Լիանա Զահվերդյանը**: «Հայուհիներ»՝ իրենց կաշարած թարգմանությունից հաշակածներ ընթերցեցին **Կարինե Խոդիկյանը** (հայերեն), **Արծվի Բախչինյանը** (անգլերեն) եւ **Սեֆանո Բերնոլեսին** (իսպաներեն): Իր խոսովում Կալլե Կասմերը ներկաներին ղաշանեց Հայաստանի հետ իր կաղերի մասին, որի առանցքը եղել է կինը՝ ղուսագիր արձակագրուհի, բանաստեղծ **Գոհար Մարկոսյան-Կասմերը** (1949-2015):

Համանման միջոցառում ղեղի ունեցավ նաեւ մայիսի 4-ին, Գյումրիում՝ Ծիրակի մարգարյան գրադարանում, որի ընթացքում ցուցադրվեց գրադարանի աշխատողների մոնսաշած՝ Կալլե Կասմերի կյանքը եւ գրականությունը ներկայաց-

նող ղեսանյութ: Կալլե Կասմերը դարձյալ ներկայացրեց իր գրական ուղին եւ իր սերն առ Հայաստան, Ծիրակի մարգարյան գրադարանին նվիրեց իր հաշոններից եւ ղաշասփանեց ներկաների հարցերին: Միջոցառման ընթացքում ելույթներ

ով հանդես եկան գրադարանի ղնօրեն **Սեղա Գետրոյանը** եւ փոխնօրեն **Նազմինե Բաղդասարյանը**, իսկ Արծվի Բախչինյանը եւ Սեֆանո Բերնոլեսին դարձյալ ընթերցեցին մեկական հաշված իրենց թարգմանություններից:

Միջոցառման գեղարվեստական մասում, որն աղախովել էր Երեւանի կոնսերվատորիայի Գյումրիի մասնաձյուղի ղեկաշո **Հասմիկ Հարությունյանը** եւ Ծիրակի մարգարյան գրադարանի արվեստի բաժնի վարիչ **Հասմիկ Ավեսիյանը**, հանդես եկան կոնսերվատորիայի Գյումրիի մասնաձյուղի ուսանողներ **Լեւոն Խաչատրյանը** եւ **Գեւորգ Կիրակոսյանը** (վոկալ), կոնսերվատորիայի դոցենտ **Տիգրան Հովհաննիսյանը** (դաշնակամուր), **Մարտուն Խաչատրյանը** եւ **Ռաֆիկ Սարիբեկյանը** (դուդուկ): Մ. Բ.

Մա վարվող հակաեկեղեցական ֆաղափականության հերթական փայլն է

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Հայաստանյայց Առաքելական սուրբ եկեղեցու դեմ երկրի ներկա վարչախմբի առաջին իսկ փայլերից վարվող այս հետեւողական անդորու ու վնասակար ֆաղափականությունը մի բաղադրիչն է նրա ընդհանուր ազգամեծ ֆաղափականության: Ըստ ամենայնի՝ ծրագրված ֆաղափականության, որի առաջին, համարյա ընկալմամբ այն ժամանակ երեւի դեռ չգիտակցված ազդանշանն էր իր կրթական-մասնագիտական եւ աշխատանքային, կենսագրական սկզբնական հայոց դորոցի, հայ գիտության ու մանավանդ հայ մշակույթի հետ ունեւորված հարաբերությունն էր: Ըստ ամենայնի՝ ծրագրված ֆաղափականության, որի առաջին, համարյա ընկալմամբ այն ժամանակ երեւի դեռ չգիտակցված ազդանշանն էր իր կրթական-մասնագիտական եւ աշխատանքային, կենսագրական սկզբնական հայոց դորոցի, հայ գիտության ու մանավանդ հայ մշակույթի հետ ունեւորված հարաբերությունն էր: Ըստ ամենայնի՝ ծրագրված ֆաղափականության, որի առաջին, համարյա ընկալմամբ այն ժամանակ երեւի դեռ չգիտակցված ազդանշանն էր իր կրթական-մասնագիտական եւ աշխատանքային, կենսագրական սկզբնական հայոց դորոցի, հայ գիտության ու մանավանդ հայ մշակույթի հետ ունեւորված հարաբերությունն էր:

Այստեղ ընդամենը հիշատակենք վարվող հակաեկեղեցական ֆաղափականությունը վկայող մի փայլուն հայտնի իրադարձություններ՝ ըստ դրանց հաջորդականության:

2018 թ. հունիսին՝ **Նիկոլ Փաշինյանի** ու իր խմբի իշխանության զաւուր հազիվ մեկ ամիս անց, սկսվեց «Նոր Հայաստան, նոր հայրամաս» անվայել հասարակական շարժումը, որը հասավ անգամ Մայր աթոռի դիվանատունը «գրավելուն» ու մեկ այլ առիթով Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի տեղապարտը խոչընդոտելու անողորմ փորձեր: Նոր վարչախումբը թեւեւ միանգամայն չէր մասնակցում դրան, բայց որոշեց արդեն իրենց հակադրություն չէր էլ փորձում գեթ ինչ-որ կերպ հակադրել անկարգություններին, ինչը բնական կասկածներ էր ծնում... Նոր վարչախումբն էլ կարծես ասել էր, թե չի ուզում խառնվել «եկեղեցու գործերին»:

Հետո 2019-ի հունվարին, ինչ-որ հայտնի է, ԿԳ նախարար **Արարիկ Զարուբյանը**, Արարիկի մարզի դորոցներից մեկում զանազան տեսակի զոհերի ֆաղափականության, հարցեր էր, թե նա այնտեղ ինչ է անում...

Ամեն հիշելիս իրոք դժվար է ձեռք առնել այն ճշգրիտ տրամաբանությունը, որ թողեց այդ դեպքից օրեր անց՝ փետրվարի 10-ին Հանրային հեռուստատեսությունում կազմակերպված հայտնի «Բնակարան»

Պետրոս Դազարյանի հմուտ դիրքորոշումը: Թե՛ «արդյո՞ք եկեղեցին կարող է ներգրավված լինել դորոցում, արդյո՞ք եկեղեցականը, ֆաղափական կարող է դաստիարակչական աշխատանք կատարել աշակերտների հետ, արդյո՞ք եկեղեցին կարող է ներգրավված լինել կրթական ծրագրերում»: Հարցեր, որոնք կանոնակարգված էին եւ իրենց լուրջ ազդանշաններն ունեւորում էին Սահմանադրությունում եւ օրենքներում, բայց որոնց վերաբերյալ երեւի իրենց լուրջ էր հնչեցնել ու հանրայնացնել ֆնտրականը հրավիրված չորս մասնակիցներից իրենց հակաեկեղեցական, հակափոխոսնական հայացքներով հայտնի երկու անձանց ասածները: Ինչ-որ ժամանակին այդ առիթով նկատվել է՝ ասելության եւ արհամարհանի խոսքով վերաբերվող որոշակի առումով ազգը միավորող Հայ եկեղեցուն ու հայ մարդու ազգային-կրոնական զգացմունքները: Վարկաբեկելով «Հայոց եկեղեցու լուրջությունը» դորոցական առարկան ու դրա հետաքրքրական, հաճելի եւ ուսանելի, երեխաների մեջ ազգային արժեքափոխանակող դաստիարակմանը նպաստող դասագրքեր՝ մաքուր, գեղեցիկ գրական հայերենով աչի ընկնող: Եվ երբ որոշ լուրջ միջոցներ ժամանակին տեղեկացրել էին, չգիտեմ որքանով հավաստի, թե դեռ ֆաղափական հիշյալ հանդիմանը ԿԳ նախարարն ասել էր՝ դորոցն աշխարհիկ կառույց է եւ «Հայոց եկեղեցու լուրջությունը» առարկան վիճելի առարկա է, անհրաժեշտություն կա ֆնտրելու դրա հետագա դասավանդման նպատակահարմարության հարցը, արդեն չէր փորձվում, որ հետեւյալ մասնական դորոցի ծրագրից հանելու՝ այժմ ասիականաբար իրականացվող «չափորոշչային» վճիռը: Եվ եթե մինչ այդ գուցե կարող էին ասել՝ վարչախմբի դիմադրությունը եկեղեցու

սարքեր սղասավորների դեմ է, ոչ մեր եկեղեցու, աղա այս դեպքում արդեն նման լուրջում էլ չի կարող լինել:

Այնուհետեւ 2024 թվականը սկսվեց Ամենայն Հայոց կաթողիկոսին ըստ սահմանված ամսախաչ կարգի տարածման ավանդական երթի չհամարձակվելու արձանագրությամբ, թվում է՝ անգամ թեմական փայլով...

Եվ վարչախումբ Փաշինյանի ու նրա ձայնակցողների այս օրերի անհաճ ելույթները, որոնք կուզենային՝ չլինեին: Ու որոնք, չգիտեմ ինչու, ընդամենը մի փայլուն օր հաջորդեցին մեր եկեղեցու հասցեին Ալլահուրիյու Փաշազադեի թեմական կեղծաբանություններին: Ինչպես նաեւ՝ մոտավորապես համընկնելով Արցախի հոգեւոր, մշակութային եւ լուրջական ժառանգության լուրջությունը նվիրված, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի օրհնությամբ ու մասնակցությամբ Ընդհանրահայտ անցկացված միջազգային համաժողովին...

Որոշեց ՀՀ ոչ անսարք մի ֆաղափական ու նաեւ տարիքի իրավունքով կուզենային իրենք բարեկամական հորդոր, եթե կուզեին՝ նաեւ խնդրանք, ասել հետեւյալը: Նախ, Հայոց եկեղեցին միայն հայաստանյան երեսույթ չէ, ոչ էլ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն է միայն Հայաստանին, որ լուրջությունը նրա թեկուզ ընտրության հարցում դեռ ունենա, այն էլ՝ վճռական դեմ: Եվ հետո, լուրջությունը, լուրջությունների գործը երկրին լուրջություն, այսինքն՝ ծառայություն մատուցելն է, ոչ թե իշխանության սուր ճնշում: Եղեք, եթե ձեզնից ոմանք գուցե չեն կարող Հայաստանյայց առաքելական սուրբ եկեղեցու, աղա գործնական հայ ազգի խոնարհ զավակներ: Մի շարունակել ու մի՛ սերմանեք այս կարգի անհաճություն ու թեմական, որը վնասում է մեզ, մեր առանց այն էլ վնասված հայրենիքին:

Իմաստաբանական բառարան

Իտալի մոգական
հասկանիշը

Իրեք իրան ու ռա խալըն էրեւի բոլորըն շար ա.

Վունցոր Սայաթ-Նովու լիզուն եթանասուն բառ բացարած:

Նախ վերծանենք.

Դեմք համակ զարդարված է (3 . 20 + 10 = 70) յոթանասուն խալերով,

Ասես դրանցից յուրաքանչյուրի համար Սայաթ-Նովան խոսք ունի ասելու:

Հին Արեւելում «յոթանասուն» թիվը 7 եւ 40 թվերի շարքում իր ուրույն տեղն է ունեցել. Համաձայն որոշ լուրջագույնների, 70-ը օժտված է եղել մոգական հասկանիշներով: 70-ը առանձին ու լիության խորհրդանիշն է: Համաձայն 70-ը փոխարինել է «մեծաթիվ» եւ «շատ» ածականների: Ըստ իսլամի՝ կան այնպիսի մեղքեր, որ մարդիկ 70 անգամ թողություն հայցելու դեպքում հանցավորը Աստուծոյն մեղքն է արժանանում:

Այսպիսով, «յոթանասուն խալը» համարժեք է «մեծաթիվ խալեր» արտահայտությանը:

Բացի այդ, լուրջագույնները կանանց լուրջագույն ու մակիաժի համար ժամանակին օգտագործվել է «յոթ շարք» արտահայտությունը, որն իր մեջ ներառել է կանանց դեմքի շարքերի յոթ գործողություններ, որոնցից էր նաեւ խալի տեղադրումը դեմքի ունեւոր հասկանի վրա: Երբեմն չափազանցության համար կիրառվում էր նաեւ «յոթանասուն շարքեր» արտահայտությունը՝ նորաձեւությանը հետեւելու կնոջ անընկրկելի ցանկությունը ընդգծելու համար:

Թեւեւ խալերը կոսմետիկական արտաքին են, բայց բնության այդ արտաքինը, ըստ որոշ լուրջագույնների, արտահայտել են մարդկային բնավորության որոշակի գծեր: Օրինակ. **Շուրթերի վրայի խալերը** խոսում են թուլակամության եւ լուրջագույնության միջոցով խոսակցության մասին: **Աչքերի վրայի խալերը** մարդու լուրջագույնության եւ սեփական հմարավորություններն ու արժանիքներն ուրիշ մարդկանց աչքերում չափազանցված ներկայացնելու հակադրության մասին են վկայում: **Ծոծրակի վրայի խալ** ունեն կասկածամիտ մարդիկ, որոնք իրենց առջեւ դրված նպատակների իրականացման համար առաջնորդվում են զուտ անձնական շահերով եւ այլոց օգնության կարիք չունեն: **Քունի վրայի խալը** մարդու զգացմունքային, երբեմն էլ ծածկամիտ լինելու մասին է վկայում:

Իրանցի լուրջագույնի համար խալը ընդգծում է սիրեցյալի գեղեցկությունը: Համաձայն բանաստեղծ **Հաֆեզի**, օրինակ, գեղեցկուհու խալի դիմաց լուրջագույն էր նվիրաբերել Սամարղանդն ու Բուխարան: Իսկ անվանի լուրջագույն **Ալիաքար Ֆեյզ Դոմի** հեղինակած տղերքում:

Ես եւ խալը տեսնելուդ լուրջագույն, Վախենում եմ թակարդն ընկնեմ դրանից: «Յոթանասուն խալ» արտահայտությունն օգտագործվել է նաեւ կաշառների շրջանի ոչ այնքան ձանաչված բանաստեղծ **Ալիաքար Ֆեյզ Դոմի** հեղինակած տղերքում:

Սակայն իրանցի մեկ այլ բանաստեղծ **Մասուդ Սաադի** հետեւյալ բանաստեղծությունն իր լեզվամածողության առումով շատ ավելի մոտ է **Սայաթ-Նովայի** խնդրառարկա տղերքին:

Դեմք համակ զարդարված է խալերով, Ամեն մի խալ իր խոսքն ունի ասելու:

Համեմատենք Սայաթ-Նովայի խնդրառարկա տղերքի հետ.

Դեմք համակ զարդարված է յոթանասուն խալերով,

Ասես դրանցից յուրաքանչյուրի դիմաց Սայաթ-Նովան խոսք ունի ասելու:

Վերջում նշենք, որ հայերեն «խալ» բառի թվային արժեքը, որ կազմում է 71, լուրջագույնության արգասիք է:

Գ. ԱՄԵՆԵՅԱՆ

Փոքր ատոմակայան Բրազիլիայում

Մոտ ամառային Բրազիլիան, «Ռոսատոմ» լուրջական կորպորացիայի հետ համատեղ, կսկսի փոքր ատոմակայանների (ԱԷԿ) շինարարությունը: Այս մասին վերջերս հայտարարեց Հարավամերիկյան Բրազիլիայի համադրվողաբերության եւ էներգետիկայի նախարարը: Նրա խոսքով՝ ներկայում «Ռոսատոմը» աշխարհում միակ ընկերությունն է, որն ունի փոքր միջուկային ռեակտորներ առեւտրային օգտագործման մեջ:

Նախարարը նման ռեակտորների առավելություններից մեկը անվանեց «էներգիա արտադրելու արդյունաբերական ձեռնարկությունների ներսում» հմարավորությունը: Նա ընդգծեց, որ սա օգտակար է նրանց համար, ովքեր մեծ ֆանկություններ էներգիա են լուրջագույնում: Այս կերպ հմարավոր է էներգիա արտադրել այնտեղ, որտեղ դրա կարիք կա: Նրա խոսքով՝ կարելու է նախաձեռնել էներգիայաները փոխարինել ատոմայիններով,

ֆանի որ սա մաքուր էներգիա է, որը չի աղտոտում շրջակա միջավայրը: Բացի այդ, նախարարը աջակցություն է հայտնել Բրազիլիայում Անգրա-3 ԱԷԿ-ի շինարարության վերսկսմանը՝ այսպես կոչված անվտանգ կառավարման մոդելի կիրառմամբ:

ՄԱՏԵՓԼԵՆ ԳԼԻՆԵՅԵՆ

ՍՈՒՐԵՆ Ա. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Միջազգայնագետ, ԱՄՆ արժափն
ֆաղափականության փորձագետԻնչո՞ւ է Հայաստանը օգտվում վաժինգտոնյան
ֆարոգչական ծառայությունից

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում ֆաղափականությունը մշակողների վրա ազդեցություն է բանեցնելու միջոցներից մեկը ֆարոգչական կազմակերպությունների (lobbying organizations) ծառայություններից օգտվելն է: Այս միջոցից օգտվում են ինչպես իրենք՝ ամերիկացիները, այնպես էլ օտար կառավարությունները՝ դիմելով ԱՄՆ-ում դաշնային գրանցված ֆարոգչական կազմակերպություններ, որոնք երկու ժամանակ են բաժանված՝ արհեստավարժ եւ երկրակալ:

Արհեստավարժներն իրենց ֆարոգչական գործունեությունը ծավալում են հասուն այդ նմանակի համար ստեղծված եւ դաշնային գրանցված կազմակերպությունների միջոցով: Համաձայն ԱՄՆ-ի օրենսդրության, նրանց հետ ստորագրված դաշնամագրի եւ համախորհրդյն մասնագրված ծառայությունների վերաբերյալ տեղեկությունները ղեկավարում է դաշնային գրանցված լինելն կառավարական համադասարան մարմինների մոտ՝ թափանցիկությունը ապահովելու նպատակով:

Քարոզչական նման կազմակերպություններն իրենց մոտ հաճախ աշխատանքի են վերցնում նախկին օրենսդիրների եւ օրենսդիր ու գործադիր մարմինների նախկին դաշնայինների, ֆանի որ ֆարոգչությունը դաշնային ջանքերն է ունենալ ֆաղափական որոշակի ազդեցություն, իսկ դրա համար ամուր կապեր կոնգրեսի, գործադիր ղեկավարների եւ այլ՝ ֆաղափականություն մշակողների հետ: 2016-ից ի վեր աշխարհի սարքեր ղեկավարներն իրենց շահերը դաշնային կառավարության համար մոտ 6 միլիարդ դոլար են ծախսել, որոնցից օգտվել ԱՄՆ-ում գործող հարյուրավոր նման արհեստավարժ ընկերությունների ծառայություններից:

Քարոզչության երկրորդ շեշտը երկրակալ բնույթ է կրում եւ գործում է բոլորովին սարքեր օրակարգով ու կոնսերվացված, հաշվի առնելով ԱՄՆ-ում գործող սլավալ երկրակալ համայնքի նպատակներն ու առաջնահերթությունները: Ինչպես **Ջիզեպե Բրեթինսկին** էր ժամանակին նկատել՝ այս խմբավորումների ամենաարդյունավետ գործողները հրեական, հունական եւ հայկական ֆարոգչական կազմակերպություններն են: Այս համայնքները լավ կազմակերպված են, ունեն որոշակի, հստակ օրակարգ եւ մինչ օրս ազդեցություն բանեցրել են (եւ շարունակում են բանեցնել) ԱՄՆ-ի արժափն ֆաղափականությունը մշակողների վրա:

Թուրքիան եւ Ադրբեջանը, օրինակ, իրենց նպատակներին հասնելու համար դաշնային օգտվել բացառապես արհեստավարժ ֆարոգչական կազմակերպությունների ծառայություններից, մինչդեռ Հայաստանը շատ լավ կազմակերպված համայնք ունենալով շատ արդյունավետ երկար տարիներ օգտվում է այդ համայնքի ակտիվ ջանքերից՝ ԱՄՆ-ից ստանալով մեծապայի օժանդակություն, որ մոտ 907 հոգիական առկայության դաշնային: Թեեւ այստեղ, ամերիկացի, կան որոշակի նրբերանգներ:

Քանի որ ԱՄՆ-ում աղյուսան օգտվող սպորտաֆաղափական համայնքն է, եւ ոչ թե ՀՀ կառավարությունը, ֆինանսավորում սլավ ֆարոգչական աշխատանքները, համայնքը ինքն է որոշում օրակարգային նպատակներն ու առաջնահերթությունները եւ ըստ այդմ ուղղորդում իր ֆինանսական միջոցները: Գաղտնիք չէ, որ ամերիկացիների համար Ֆեդերալիզմի ճանաչման հարցը տարիներ շարունակ եղել է առաջնային նպատակ: Հարաբերական փոփոխությունները, կարելի է ասել, իրականություն է դարձել՝ հաշվի առնելով, որ նախ կոնգրեսի երկու դաշնային եւ ավելի ուժ՝ նախագահ **Ջո Բայդենը** ճանաչեցին Հայոց ցեղասպանությունը:

Մյուս կողմից, Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների միակողմանի կարգավորման հարցի նման ՀՀ կառավարության նախաձեռնությունները դաշնային կառավարությունը չգտան համայնքի եւ նրա կազմակերպությունների կողմից: Մոտ երեք տասնամյակ Հայաստանը չէր օգտվում ԱՄՆ-ում արհեստավարժ ֆարոգչական հաստատությունների ծառայություններից, ֆանի որ հայկական երկու ավանդական կազմակերպություններ՝ Ամերիկայի Հայ Ազգային (կամ Հայ դաշն) կոմիտեն (ANCA) եւ Ամերիկայի հայկական համագումարը (AAA) իրենց ուսերի վրա էին վերցրել համահայկական հարցերը կարգավորելու դաշնային կառավարությունները: Այլ նշանակալի նպատակներ չկային, որ հայկական կազմակերպությունները կարողանային համագործակցել Հայաստանի դաշնային հետ, ավելորդ դարձնելով որեւէ արժեք միջանկյուն:

Սակայն վերջերս, Հայաստանի իշխանությունները դաշնային կապեր կնքեցին ծառայություններ մատուցող ամերիկյան «Mercury Public Affairs» արհեստավարժ ֆարոգչական կազմակերպության հետ: Պայմանագիրը ուժի մեջ մտավ 2025-ի ապրիլի 1-ից եւ գործելու է մինչեւ 2026-ի մարտի 31-ը: Համաձայն պայմանագրի, ՀՀ կառավարությունը ամսական 50 հազար դոլար է վճարելու, ինչը մեծ գումար է նման ծառայությունների համար: Քարոզչական հաստատությունը դաշնային է դաշնային հաճախորդի (սլավ դեմոկրատ) ԱՄՆ-ում Հայաստանի դաշնային (աշխարհային) ծախսերը կոնգրեսում եւ վարչակազմում, ընդգծելով Հայաստանի աշխարհաֆաղափական եւ ռազմավարական կարեւորությունը՝ որպես Մ. Նահանգների տարածաշրջանային եւ գլոբալ ծախսերի գլխավոր գործընկերը Հարավային Կովկասում, զարգացնելով տնտեսական, առևտրաշրջանառության, ներդրումների եւ տեխնիկական համագործակցությունը Հայաստանի եւ ԱՄՆ-ի միջեւ, համադասարան հարցեր ֆինանսավարժ Հայաստանի ներկայացնելով որպես հուսալի եւ արժանահավաս գործընկերը եւ ԱՄՆ-ի փորձագետներին մասնակցից դարձնելով ՀՀ դաշնային

(կառավարության) ծախսերը ֆինանսավորում:

Պետք է նշել, որ Հայաստանի դաշնային կառավարությունը նախկինում՝ ԼՂ-ի դաշնային օրենքի (2020 թ.) դաշնային կառավարության կողմից էր «CUPPER Strategies» ձեռնարկության հետ, որպեսզի հոկտեմբերի 30-ից մինչեւ նոյեմբերի 30-ը ամերիկյան լրատվամիջոցներով հաշնային կառավարության իրազեկման գործում ֆարոգչական ծառայություն կատարի 20 հազար դոլարի դիմաց: Պայմանագիրը երկարաձգվել էր եւս չորս ամիս, հավելյալ 24 հազար դոլար վճարումով:

Հաշվի առնելով, որ Հայաստանը նախկինում կարիք չի ունեցել օգտվելու արհեստավարժ ֆարոգչական կազմակերպությունների ծառայություններից, կարելի է ենթադրել, որ ներկայիս դաշնային օգտվելու անհրաժեշտությունը առաջացել է, որովհետեւ հայկական ավանդական կազմակերպությունների օրակարգը նկատելիորեն տարբերվում է ՀՀ դաշնային (կառավարության) օրակարգից: Վերջիններիս ԱՄՆ-ում դիտարկում են որպես դեմոկրատական կուսակցության կողմնակիցների, ինչը դժվարացնում է արդյունավետ հարաբերություններ զարգացնել նախագահ Թրամփի նորակազմ վարչակազմի հետ:

Համեմատության համար նշենք, որ Ադրբեջանը արդեն վաղուց է օգտվում ամերիկյան արհեստավարժ ֆարոգչական կազմակերպությունների ծառայություններից՝ առաջ մղելով համար իր ծախսերը: Ներկայիս ԱՄՆ-ում Ադրբեջանի դաշնային կառավարությունը գործնական պայմանագիր ունի «Skyline Capital»-ի հետ, որը նա կնքել է այս տարվա հունվարի 1-ին եւ ուժի մեջ է մինչեւ 2025-ի դեկտեմբերի 31-ը: Պայմանագիր

նագրի համաձայն, Ադրբեջանը այդ հաստատությանը ամսական 75000 է վճարի 50 հազար դոլար, որպեսզի SC-ն խորացնի Ադրբեջանի կապերը ԱՄՆ-ի կոնգրեսի եւ գործադիր ղեկավարների հետ, կազմակերպի կոնգրեսական եւ աշխատակազմի դաշնային կոնգրեսների (CODEL եւ STAFFDEL) դաշնային կապերը այցելությունները դեմոկրատական, համագործակցի երկու կուսակցությունների հետ Սենատում եւ Ներկայացուցչների դաշնային թիմերում՝ թիրախավորելով հասկալի արժեքներ գործերի, դաշնային եւ արհեստավարժ գործողությունների դաշնային հասկացումների կոմիտեներին: Դաշնային կառավարության կողմից անդամներին՝ որպեսզի բացահայտեն ԱՄՆ-Ադրբեջան համագործակցության նոր հնարավորություններ, ընդլայնեն կոնգրեսի ադրբեջանամետ դաշնային կառավարության հետ համագործակցությունը եւ զարգացնեն առևտրա-սնտեսական կապերը: Բացի «SC-ից», Ադրբեջանը նաեւ դաշնային կառավարության անցյալ տարի «Friedlander Consulting Group» ֆարոգչական կազմակերպության հետ, կնքված երկու արժեքներով 20-ին մեկ տարվա ժամկետով: Այդ ծառայության համար Ադրբեջանը վճարել է

41.666 դոլար: Պայմանագրի համաձայն կազմակերպությունը ղեկավարում է աշխատանքները հասարակական հարաբերությունների (PR), մեդիա ոլորտի եւ այլ ֆարոգչական հաստատությունների հետ բարելավելու ԱՄՆ-Ադրբեջան հարաբերությունները:

Բոլորովին վերջերս Ադրբեջանը իր խոշորագույն դաշնային կառավարության հետ՝ կազմակերպելու եւ լրատվամիջոցներով դաշնային կառավարություններին (COP 29) նվիրված կոնֆերանսը Բաքուում: 2024-ի ապրիլից մինչեւ նոյեմբեր Ադրբեջանը հինգ միլիոն դոլարից ավելի է ծախսել՝ իր երկրում անցկացնելու համար այդ կարեւոր միջոցառումը:

Ադրբեջանը, ի հակադրություն Հայաստանի, ԱՄՆ-ում չունի լավ կազմակերպված, ազդեցիկ համայնք եւ համադասարան կազմակերպություններ: Ոչ Ադրբեջանը, ոչ էլ Թուրքիան մինչ օրս չեն կարողացել Մ. Նահանգներում հիմնել կառույցներ, որոնք կարողանային մրցել հայկական ֆարոգչական խմբավորումների հետ: Արդյունքում, Ադրբեջանը իր ծախսերը դաշնային կառավարությանը օգտվելու համար ստիպված է միջոց հույսը դնել արհեստավարժ ֆարոգչական կազմակերպությունների վրա, մինչդեռ Հայաստանը ունենալով լավ կազմակերպված եւ գործունյա համայնք ԱՄՆ-ում ներկայիս նախընտրում է չհամագործակցել տեղի ավանդական կազմակերպությունների հետ՝ առաջ մղելով համար համահայկական ծախսեր հետադարձ ուղղությամբ:

Անգլ. բնագիրը բարձրանեց՝
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԵՆՈՒԹՅԱՆ
(The Armenian Mirror-Spectator)

Մուրիել Վայսբախը նորովի է բացահայտում գերմանացի գեներալի դերը

«Արմիյն Միրո-Սփեթթեր» լուսա-թաթերից տեղեկանում ենք, որ հուլիս ամսում Ֆրանկֆուրտի «Բերգհան» հրատարակչությունը լույս է ընծայելու դոկտորական, հասարակական գործիչ Եվա Բերթի վեբերան թղթակիցներից **Մուրիել Միրաֆ-Վայսբախի** «Գերմանացի գեներալը եւ Հայոց ցեղասպանությունը: Օսոն Լիման ֆոն Սանդերսը դերը» դոկտորական և թղթագրության միջոցով խորագրով նոր գիրքը:

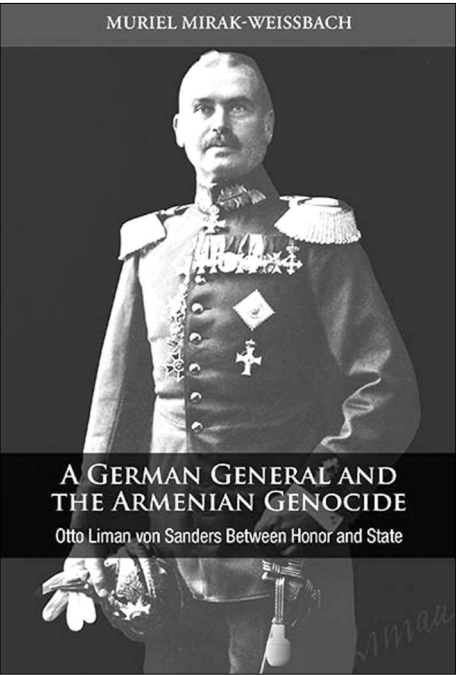
Գեներալի կենսագրությունը, ըստ թերթի, մինչև օրս մնացել է 20-րդ դարի Եվրոպայի եւ Միջին Արեւելքի դոկտորական ամենաառաջնորդվածային դոկտորություններից մեկը: Օսոն Լիմանը Օսմանյան 5-րդ բանակի հրամանատար է եղել եւ 1915-ին Դարդանեղի եւ Գալիպոլիի բրիտանական ծովային ուժերի դեմ մարտերի հաղթական ելքի

դասախառնում: Սակայն հուլյաների, հայերի եւ հրեաների նկատմամբ երկ-թուրքերի ցեղասպանական փառա-կանության դեմ նրա գործողություննե-րը սկսվել են մնացել եւ փոքրվել նրա դերագրական հանցագործու-թյունների համար 1919 թվի բանա-կության հետեւանում:

Նրա կենսագրության բացահայ-տումները նորովի ներկայացնելու հա-մար ժողովրդական Վայսբախն օգտվել է նախկինում չհրապարակված արխի-վային հազվագյուտ նյութերից եւ երե-ւան հանել բարոյականության եւ ար-դարության դասախառնական հասկանալիներ նրա վարագծում ու-ղեւ անհատի եւ փառաբանում, որը կանգնած էր գլոբալ ձգնաժամի եւ ռազմական հակամարտության ըն-թացում բարոյականության սահ-

մանները չխախտելու հրամայականի առաջ:

Տիկին Միրաֆ-Վայսբախը Ուելսի ֆո-լեքի Երջանավար է, որն իր ուսումը շարունակել է Միլանի Պետիտալա-րանում: Հեղինակ է գրականության, փիլիսոփայության, փառաբանու-թյան եւ մշակույթի մասին բազմաթիվ հոդվածների, որոնք հաճախ թարգմա-նաբար ներկայացվել են նաեւ «Ազգ»-ի էջերում: Նրա գրչին են դասկանում նաեւ «Կրակե դասի միջոց, Հայաս-տան-Իրաֆ-Պաղեստին: Ցատուկից մին-չեւ Հաւստեցում» (2013 թ.) եւ «Մոլա-գարները իշխանության դեկին: Արա-բական զարման փառաբանությունն ու փառաբանությունը» (2012 թ.) հա-տորները: Ամուսնու հետ 2012-ին հիմնել է «Mirak-Weissbach Stiftung» փոփրիկ հաստատությունը՝ աջակցելու համար

Հայաստանի մշակութային, կրթական եւ սոցիալական ծրագրերին:
Պատկերը՝ ՀԱՄԻՐ ՄՈՐԱՎԻՅԱՆԸ

«Ինչո՞ւ են Հայաստանի իշխանությունները հայ եկեղեցականների դեմ դուրս եկել»

Վերջին օրերին հայաստանյան օրա-կարգում հայտնված այս խնդրին իր դասախառնում է փորձել օժտ հուսական այլ լրագրամիջոցների թվում «Վերո-մոսի.ռու»-ն: Անդրադառնալով ստեղծված հակամարտության հնարա-վոր արմատներին, հրատարակությունը գրում է, թե Հայ առաքելական եկեղե-ցու հետ իշխանությունների հարաբե-րությունները լրջորեն վաթարացել են 2020 թվականի նոյեմբերին Դարաբա-ղյան երկրորդ դաստիարակի ավարտից հետո, երբ **Գարեգին II կաթողիկոսը Փաշինյանին** մեղադրեց հայկական բանակի դերակրության համար եւ նրա հրաժարականի կոչ արեց: Հակառա-կության նոր փուլ սկսվեց 2024 թվա-կանի մայիսին, երբ Տավուշի թեմի ար-եւմտիկոս **Բագրատ Գալստյանը** դեմ արտահայտվեց երկրի հյուսիս-արե-ւելքում հայ-ադրբեջանական սահմանի սահմանազանում, ադա գլխավո-րեց Փաշինյանի հրաժարականի դա-հանջով բողոքի ցարժումը:

Հոդվածագիրը բերում է հայ փառա-բան, «Կովկասի ինստիտուտ» գիտա-խառնող **Հրանտ Միխայելյանի** մեկնա-բանությունը, թե Փաշինյանը ՀԱԵ-ն ենթարկեցնելու է սրամադրված 2018 թվականին իշխանության գալու առա-

ջին իսկ օրերից: Բացի Հայաստանի նո-րացումից, վարչապետի հիմնական կարգախոսներից մեկը Գարեգին II-ին տալիս էր ու նոր կաթողիկոս ընտրելն էր, ասել է փորձագետը: Նրա խոսքով, առաջին տարիներին այդ արժանի հան-գեցրեց եկեղեցու վարկանիշի նվազ-մանը, սակայն 2020 թվականի դաս-տիարակից հետո ՀԱԵ-ն վերականգնեց իր

հեղինակությունը: «2024 եւ 2025 թվա-կանների հարցումների համաձայն՝ Հայ առաքելական եկեղեցու վարկանի-շը կազմել է 80%, մինչդեռ կառավա-րությանը՝ ընդամենը 30%: Եկեղեցին շատ փառաբանական հարցերում կողմնա-կից է այլ ընտրամիջին օրակարգի եւ, ըստ էության, մնում է միակ կազմա-կերոված ուժը, որը չի վերահսկվում

դերակրության կողմից: Հետեւաբար, նե-րկայիս դաշնամուրում ՀԱԵ-ին ենթա-կեցնելը կենսականորեն կարեւոր հարց է Փաշինյանի համար», - բացատրել է փառաբանը:

Հայաստանի իշխանություններն այս հակաեկեղեցական արժանի փո-ռում են ամրապնդել իրենց ընտրա-զանգվածը՝ հաջորդ տարի կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններից առաջ, ըստ հրապարակման՝ կարծում է Ռուսաստանի ԳԱԱ համալսարանի մե-սնեստության եւ միջազգային հարաբե-րությունների ինստիտուտի Կենտրոնա-կան Ասիայի բաժնի ղեկավար Սա-նիսլավ Պրիշինը: Առաջին հերթին Փաշինյանը փորձում է իր կողմը գրա-վել տասնավոր լիբերալ մշակութա-յան փառաբանների մի մասին, որոնք փնտրաբար են տրամադրված Հայ առաքելական եկեղեցու նկատմամբ: Սակայն փորձագետը եզրակացնում է, որ այս փառաբանությունը միայն խո-րացնում է հայ հասարակության դա-ռակությունը:

Գ. ՄԿՐՏՅԱՆ

Հայկական համադրորոցական գիտական փառատուն

Վերջերս ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայում տե-ղի ունեցավ «Հայկական համադրորոցական գիտու-թյան փառատուն-2025»-ի հաղթող նախագծերի դարգե-լաւոման արարողությունը: «Հայկական համադրորոցա-կան գիտության փառատուն-2025»-ի նպատակն է դրորո-ցահասակ երիտասարդների Երջանում գիտական հետազո-տությունների նկատմամբ հե-տափրության սերմանումը, խմբային աշխատանքի, նորա-րարական նախագծերի իրա-կանացման եւ դրանց ներկա-յացման հմտությունների զար-գացումը: Փառատունի հաղ-թող ճանաչվեցին 62 նա-խագծերի հեղինակ շուրջ 130 աշակերտներ:

Նշվեց, որ նման միջոցա-ռումները շատ կարեւոր են եւ նպատակ ունեն գիտության

բաղադրիչը ներդնել դրորոցնե-րում: Երեխաների մասնագի-տական կողմնորոշումը դեմ է դրորոցում տեղի ունենա: Անհ-րաժեշտ է դրորոցներում զար-գացնել բնական գիտություն-ները: Այսօր մենք ապրում ենք գիտության, բարձր տեխնոլո-գիաների դարաշրջանում: Գի-

ներկայացվող նախագծերի թիվը տարեցտարի ավելանում է: Եթե 2021թ-ին ընդամենը 38 նախագիծ կար, ադա 2025թ-ի համար արդեն 91 տարբեր նախագիծ են նե-րկայացվել 5 տարբեր անվա-նակարգերում: Հարկ է ավե-լացնել, որ Գիտության փա-ռատունի հաղթողներն են հե-տազայում հնարավորություն ստանում մասնակցել նաեւ միջազգային գիտական փա-ռատունների:

Սեփան ՊԱՊԻՅԱՆ

Կորել է

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ-ՆԵՐԻ ԿՈՄԻՏԵԻ կողմից 2023 թվականին **Սմբատ Ար-ճակի Ենոքյանին** տրված 0791 ծառայողական վկա-յականը: Համարել անվավեր:

«ԱԶԳ» ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ
Հրատարակություն ԱԴ տարի
Հրատարակիչ
«ԱՎԱՆ ԹԵԶԵՅԱՆ»
սոցիալ-մշակութային
հիմնադրամ
Երեւան, Սայաթ-Նովա 21Ա,
Տարածք 48, Երեւան 0001
e-mail: info@azg.am
azgdaily@gmail.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱՄԻՐ ՄՈՐԱՎԻՅԱՆ
Հաշվադատություն (գովազդ)
հեռ. **010 582960**
Համակարգչային ծառայություն՝
«Ազգ» թերթի
Թերթի միջոցի ամբողջական թե մաս-
նակի արտատպումները տրագիր մանուկ
միջոցով, ռադիոհեռուստատեսությամբ
կամ համացանցով, առանց խմբագրու-
թեան գրաւոր համաձայնութեան խախ-
տելու են համաձայն ՀՀ հեղինակա-
յին իրաւունքի մասին օրենքի:
Նիւթերը չեն գրախօսում ու չեն վերա-
դարձում:
Գ. տառով յորդանանները գովազդային են, ո-
րոնց բովանդակութեան համար խմբագ-
րութիւնը դասախառնատեւին չի կրում:
«AZG» Weekly
Editor-in-chief H.AVEDIKIAN
Phone: 374 010 582960